

UZASADNIENIE

Pozwem, który wpłynął do Sądu w dniu 19 sierpnia 2013 r., powódka P. W. wniosła o zasądzenie od Skarbu Państwa - Ministra Finansów kwoty 500 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 22 lutego 2013 r. do dnia zapłaty oraz zasądzenie kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu powódka wskazała, że jest posiadaczką obligacji przedwojennych z czasów II Rzeczypospolitej, w tym obligacji 3 % premiovej pożyczki inwestycyjnej wartości imiennej 100 złotych w złocie, II emisja, seria (...), nr (...). Dodała, iż wykonanie obowiązku Skarbu Państwa jako dłużnika wymagało losowania obligacji do umorzenia, do czego po dniu 1 września 1939 r. nie doszło. W związku z tym w dniu 24 stycznia 2013 r. wezwała pozwanego do zapłaty. Wyznaczony termin upłynął w dniu 21 lutego 2013 r., a zatem powódka dochodziła należności z odsetkami liczonymi od dnia następnego, tj. od dnia 22 lutego 2013 r. Uzasadniając wysokość żądania objętego powództwem, powódka P. W. podała, że wykup obligacji miał nastąpić według równowartości grama czystego złota za 1 zł. Cena 1 grama złota ogłoszona przez NBP na dzień 31.12.2012 r. wynosiła 164,63 zł, a zatem, zdaniem powódki, wykup obligacji o wartości 100 zł powinien nastąpić za kwotę 16.463 zł. W związku z tym, że jest do świadczenie podzielne, powódka zdecydowała się dochodzić jedynie części tej kwoty, tj. 500 zł.

Jako alternatywną podstawę prawną swojego żądania powódka wskazała art. 417¹ § 4 kc. W jej ocenie po wyroku TK z dnia 24 kwietnia 2007 r., sygn. SK 49/05, na ustawodawcy spoczywał obowiązek wydania aktu normatywnego dotyczącego dochodzenia roszczeń przez posiadaczy przedwojennych obligacji. Ponieważ do dnia dzisiejszego takie przepisy nie zostały wprowadzone, to po stronie powódki powstała szkoda (pozew – k. 1-4).

W odpowiedzi na pozew Skarb Państwa – Minister Finansów, reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika, wniósł o oddalenie powództwa, zasądzenie kosztów postępowania według norm przepisanych oraz o rozpoznanie sprawy pod swoją nieobecność.

W uzasadnieniu pozwany podniósł zarzut przedawnienia wskazując, że wykonanie obowiązku wykupu obligacji wymagało losowania ich do umorzenia. Po dniu 1 września 1939 r. losowanie nie odbyło się. Wobec tego świadczenie Skarbu Państwa stawało się wymagalne na wezwanie powódki. Pełnomocnik pozwanego podniósł, iż zgodnie z art. XXXV ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Przepisów wprowadzających kodeks cywilny, do roszczeń nieprzedawnionych do dnia wejścia w życie kodeksu cywilnego z 1964 r., w zakresie obliczania terminów przedawnienia zastosowanie będą miały przepisy tego kodeksu, tj. art. 117 kc i następne. Na tej podstawie stwierdził, że roszczenie powódki uległo przedawnieniu w dniu 2 maja 1995 r. Podkreślił, iż skorzystanie przez pozwanego z zarzutu przedawnienia nie stanowi nadużycia prawa w rozumieniu art. 5 kc.

Pozwany odnosząc się do drugiej z podstaw prawnych wskazanych przez powódkę podał, iż art. 417¹ § 4 kc nie może mieć w niniejszej sprawie zastosowania, gdyż wszedł on w życie z dniem 1 września 2004 r. Podniósł, że gdyby nawet uznać odpowiedzialność Skarbu Państwa ex delicto, to roszczenie powódki również uległo przedawnieniu. Dodał także, iż wyrok TK nie statuował po stronie ustawodawcy obowiązku wydania aktu normatywnego regulującego sytuację posiadaczy przedwojennych obligacji, a jedynie wskazywał na możliwość uregulowania tej kwestii. Ponadto pozwany przedstawił odmienną od powódki interpretację orzecznictwa w przedmiocie roszczeń posiadaczy przedwojennych obligacji oraz zakwestionował wysokość dochodzonej kwoty. Wskazał, że wartość 100 przedwojennych złotych w złocie wynosi obecnie 0,0001 PLN. (odpowiedź na pozew – k. 19-23).

W dalszym toku postępowania strony podtrzymały swoje stanowiska w sprawie.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny.

P. W. jest posiadaczką obligacji skarbowej II emisji 3% Premiovej P. Inwestycyjnej wartości imiennej sto złotych w złocie o serii (...) i numerze (...) z dnia 1 maja 1935 roku. Obligacja miała zostać umorzona przez jej wylosowanie,

przy czym miało to nastąpić w ciągu 50 lat, tj. do dnia 1 maja 1985 roku w drodze losowania obligacji według planu umorzenia. (okoliczności bezsporne, a ponadto obligacje 3%premiowej pożyczki inwestycyjnej z dnia 1 maja 1935 r. – k. 6).

Skarb Państwa nie wykupił powyższej obligacji z uwagi na to, iż termin wykupu przypadał po dniu 1 września 1939 r., to jest po wybuchu drugiej wojny światowej. Losowania obligacji celem ich umorzenia nie odbyły się także po wojnie. P. W. wezwała Skarb Państwa – Ministra Finansów do wykupu obligacji w dniu 21 stycznia 2013 r. (okoliczności bezsporne, a ponadto wezwanie do zapłaty – k. 7-8).

Stan faktyczny został ustalony w oparciu o powołane powyżej dowody z dokumentów. W ocenie Sądu, nie ujawniły się żadne przesłanki do kwestionowania autentyczności czy wiarygodności złożonych do akt przedmiotowej sprawy dokumentów, stanowiących tym samym pełnowartościowy materiał dowodowy. Okoliczności faktyczne sprawy nie były sporne między stronami, które nie zgadzały się ze sobą w zakresie oceny prawnej stanu faktycznego.

Sąd zważył, co następuje.

Powództwo podlegało oddaleniu w całości.

W rozpoznawanej sprawie został podniesiony zarzut przedawnienia roszczenia. Skuteczne podniesienie zarzutu przedawnienia ma ten skutek, że roszczenie nie może być już skutecznie dochodzone. Zgodnie bowiem z art. 117 § 2 kc po upływie terminu przedawnienia ten, przeciwko komu przysługuje roszczenie, może uchylić od jego zaspokojenia, chyba że zrzeka się korzystania z zarzutu przedawnienia. Na gruncie procesu cywilnego, skuteczne podniesienie zarzutu przedawnienia obliguje sąd do oddalenia przedawnionego powództwa. W ocenie Sądu zarzut przedawnienia został skutecznie podniesiony przez stronę pozwaną.

Powództwo dotyczyło należności z obligacji II emisji 3% Premiowej P. Inwestycyjnej z dnia 1 maja 1935 roku wyemitowanej przez Skarb Państwa – Ministra Skarbu. Prawa z obligacji wyemitowanych w okresie międzywojennym nie były po zakończeniu drugiej wojny światowej realizowane. Nie dokonywano ani wypłaty odsetek, ani premii, ani nie realizowano losowań, które przewidywały akty prawne sprzed 1939 r. Państwo polskie, mimo uznania ciągłości prawnej II Rzeczypospolitej, nie realizowało nałożonych na nie obowiązków. Formalnie jednak nie pozbawiono posiadaczy obligacji ich praw, papierów tych nie umorzono, ani w żaden inny sposób nie spowodowano utraty ich mocy prawnej (tak: wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 24 kwietnia 2007 r. SK 49/2005OTK ZU 2007/4A poz. 39).

Ustawa z dnia 26 marca 1935 r. o upoważnieniu Ministra Skarbu do wypuszczenia wewnętrznej pożyczki inwestycyjnej (Dz. U. 1935 r. Nr 21 poz. 122) upoważniała Ministra Skarbu do wypuszczenia pożyczki w obligacjach na okaziciela do wysokości łącznej kwoty imiennej 200.000.000 złotych w złocie. Celem pożyczki miała być rozbudowa sieci komunikacyjnej, roboty wodne i popieranie ruchu budowlanego, jak również „inne inwestycje gospodarcze o znaczeniu ogólnopaństwowym”, a także spłata bądź konwersja innych tytułów długu wewnętrznego Skarbu Państwa (art. 1 ust. 2). Spłata pożyczki miała nastąpić najpóźniej w okresie pięćdziesięciu lat od daty emisji przez stopniowe umarzanie obligacji w tym celu losowanych według ustalonego planu umorzenia (art. 2). Pożyczka obok odsetek przewidywała także premie dla posiadaczy rozdzielane przez losowanie (art. 3 ust. 1). Zarówno kapitał, jak i odsetki także w tym wypadku były zabezpieczone całym majątkiem państwa, zarówno ruchomym, jak i nieruchomym (art. 4). Obligacje ulegały zgodnie z art. 8 ustawy przedawnieniu z upływem dwudziestu lat od dnia wylosowania do umorzenia, kupony - z upływem lat pięciu od dnia płatności, natomiast premie - dziesięciu lat od dnia wylosowania, jednak w odniesieniu do nich Ministrowi Skarbu służyło prawo ustanowienia dłuższego okresu przedawnienia. Rozporządzenie wykonawcze do ustawy zostało wydane w dniu 29 marca 1935 r. o wypuszczeniu 3% Premiowej P. Inwestycyjnej (Dz. U. 1935 r. Nr 23 poz. 154). Ustalało ono, iż obligacje miały być emitowane po 100 złotych w złocie każda (§ 1). Pożyczka miała być spłacona do 1 maja 1985 r. poprzez trzykrotne corocznie od 1 września 1945 r. umarzanie części obligacji wylosowanych w tym celu w terminach 1 maja, 1 września oraz 2 stycznia według planu umorzenia (§ 5). Stałe oprocentowanie pożyczki w wysokości 3% w stosunku rocznym miało być płatne co cztery miesiące z dołu, corocznie w dniach 2 stycznia, 1 maja oraz 1 września, „za zwrotem odpowiednich kuponów, przy czym pierwszy kupon będzie płatny w dniu 1 września 1935 r.” (§ 6 ust. 1). Spłata kapitału i wypłata odsetek oraz premii pożyczki miała nastąpić w

złotych według równowartości 900/5332 grama czystego złota za jednego złotego w złocie stosownie do przepisu art. 16 ust. 1 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 5 listopada 1927 r. w sprawie zmiany ustroju pieniężnego (Dz. U. 1927 r. Nr 97 poz. 855) oraz art. 36 ust. 2 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 12 czerwca 1934 r. o wierzytelnościach w walutach zagranicznych (Dz. U. 1934 r. Nr 59 poz. 509).

Posiadaczem jednej z obligacji tego rodzaju jest powódka. Z uwagi na podniesienie przez pozwanego zarzutu przedawnienia należy wskazać, że zgodnie z przepisem art. XXXV ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Przepisy wprowadzające Kodeks cywilny (Dz. U. 1964 r. Nr 16 poz. 94 ze zm.), do roszczeń powstałych przed dniem wejścia w życie kodeksu cywilnego, a według przepisów dotychczasowych jeszcze nie przedawnionych, stosuje się przepisy kodeksu cywilnego dotyczące przedawnienia. W myśl zaś przepisu art. 118 kc, jeżeli przepis szczególny nie stanowi inaczej, termin przedawnienia wynosi lat dziesięć i rozpoczyna bieg od dnia, w którym roszczenie stało się wymagalne. Jeżeli wymagalność roszczenia zależy od podjęcia określonej czynności przez uprawnionego, bieg terminu rozpoczyna się od dnia, w którym roszczenie stałoby się wymagalne, gdyby uprawniony podjął czynność w najwcześniejszym możliwym terminie (art. 120 § 1 kc).

Bezspornym jest, że po dniu 1 września 1939 r. do dnia 1 maja 1985 r., na który określono upływ terminu do umorzenia pożyczki, nie odbywały się losowania w celu umorzenia II emisji 3 % Premiowej P. Inwestycyjnej. Nie nastąpiło więc zdarzenie, od którego zależała wymagalność roszczenia. Jednakże - zgodnie z przepisem art. 455 kc, jeżeli termin spełnienia świadczenia nie jest oznaczony, ani nie wynika z właściwości zobowiązania, świadczenie powinno być spełnione niezwłocznie po wezwaniu dłużnika do wykonania. Należy więc przyjąć, że pomimo niezrealizowania zdarzenia powodującego wymagalność roszczenia, postawienie zobowiązania w stan wymagalności zależało od podjęcia czynności przez uprawnionego. Powódka mogła zatem zgłosić do Skarbu Państwa żądanie wypłacenia należnych jej kwot już następnego dnia po dniu 1 maja 1985 r., skoro do tej daty nie nastąpiło losowanie w celu umorzenia obligacji. Termin przedawnienia upłynął zatem w dniu 2 maja 1995 r.

Warto w tym miejscu nadmienić również, iż do tego m.in. rodzaju nieumorzonych zobowiązań pieniężnych nawiązywały przepisy dekretu z dnia 27 lipca 1949 r. o zaciąganiu nowych i określaniu wysokości nie umorzonych zobowiązań pieniężnych (Dz. U. z 1949 r. nr 45 poz. 332). Zgodnie z art. 4 tego dekretu, spłata należności z zobowiązań pieniężnych powstałych z jakiegokolwiek tytułu publiczno- lub prywatnoprawnego przed dniem wejścia w życie dekretu (tj. z dniem 6 sierpnia 1949 r.), a do dnia tego nie umorzonych, może nastąpić tylko w pieniądzu polskim. W art. 17 tego dekretu postanowiono natomiast, że przepisy rozdziału II dotyczące ustalania wysokości należności z nie umorzonych zobowiązań pieniężnych stosuje się m.in. do zobowiązań Skarbu Państwa, z wyjątkiem zobowiązań wymienionych w art. 18. Przepisy wymienionego dekretu (art. 19) zawierały przy tym upoważnienie Rady Ministrów, która mogła na wniosek Ministra Skarbu wydać rozporządzenie w sprawie przedterminowego wykupu, konwersji lub konsolidacji wszystkich albo niektórych papierów wartościowych (obligacji pożyczek) emitowanych m.in. przez Skarb Państwa, określając warunki i terminy wykupu (konwersji lub konsolidacji) oraz skutki prawne niezgłoszenia ich w terminie do wykupu (konwersji lub konsolidacji). Jest poza sporem, że Rada Ministrów nie wydała takiego rozporządzenia ani też nie został uchwalony inny akt prawny w tym zakresie. Jeśli zatem w dniu 6 sierpnia 1949 r., tj. w dniu wejścia w życie dekretu o zaciąganiu nowych i określaniu wysokości nie umorzonych zobowiązań pieniężnych, obligacje będące w posiadaniu powódki nie uległy jeszcze umorzeniu, to zobowiązania te zostały niewątpliwie objęte art. 15-17 wyżej powołanego powyżej dekretu. Stwierdzenie zawarte w art. 17 dekretu z dnia 27 lipca 1949 r. o zaciąganiu nowych i określaniu wysokości nie umorzonych zobowiązań pieniężnych, że przepisy rozdziału II tego dekretu stosuje się do zobowiązań Skarbu Państwa, nie pozostawia wątpliwości, iż to Skarb Państwa powinien realizować należności z nie umorzonych zobowiązań pieniężnych wynikających m.in. z obligacji wyemitowanych przez tenże Skarb Państwa przed 1939 r., a zatem również obligacji, której powódka jest posiadaczem.

W celu pełnego przedstawienia zagadnienia należy wskazać, iż nawet mimo uznania, że bieg terminu przedawnienia w latach 1939-1945 oraz 1945-1989 uległ zawieszeniu – roszczenie powódki i tak należy uznać za przedawnione. Nie było bowiem żadnych przeszkód natury społeczno – ustrojowej ani prawnej do wytoczenia powództwa po czerwcu 1989 r., kiedy to nastąpiły przemiany polityczne w kraju. W takiej sytuacji okres 10 lat przedawnienia nawet, gdyby go liczyć od czerwca 1989 r., upłynął z końcem czerwca 1999 r. Powódka wezwała pozwanego do zapłaty w styczniu

2013 r., natomiast niniejszy pozew wniosła w sierpniu 2013 r. A zatem powyżej wskazane okoliczności nie wpływają na skuteczność zarzutu podniesionego przez pozwanego.

Przytoczyć w tym miejscu należy stanowisko Sądu Najwyższego wyrażone w wyroku z dnia 9 listopada 2001 roku (sygn. akt I CKN 690/99, niepublikowany), zgodnie z którym niewydanie przez Radę Ministrów regulacji dotyczących przedterminowego wykupu, konwersji oraz konsolidacji papierów wartościowych emitowanych przez Skarb Państwa przed 1 września 1939 r. "nie może być uznane za siłę wyższą w rozumieniu art. 121 pkt 4 kc", zaś "zaniechanie dochodzenia roszczenia na drodze sądowej ze względu na negatywną postawę przedstawicieli państwa wobec takich roszczeń nie może być uznane za siłę wyższą". Podobnie w uchwale z dnia 24 listopada 2000 r. (sygn. akt III CZP 37/00, OSNC 2001/4/56) wskazano, że "niewydanie przez Radę Ministrów - na podstawie art. 19 dekretu z dnia 27 lipca 1949 r. o zaciąganiu nowych i określaniu wysokości nie umorzonych zobowiązań pieniężnych (Dz. U. Nr 45, poz. 332 ze zm.) – przepisów w sprawie przedterminowego wykupu, konwersji lub konsolidacji wszystkich albo niektórych papierów wartościowych (obligacji pożyczek) emitowanych przez Skarb Państwa przed 1 września 1939 r., nie może być uznane za siłę wyższą, w rozumieniu art. 121 pkt 4 k.c."

Ponadto podnieść należy, że roszczenia przedawnione nie podlegają waloryzacji sądowej, tym samym - choć oczywistym jest, iż skutek zmiany systemu pieniężnego i denominacji należność powódki znacznie straciła na wartości - nie było konieczności weryfikowania przez Sąd dochodzonej pozwem kwoty. Wprawdzie Trybunał Konstytucyjny w wyroku z dnia 24 kwietnia 2007 r. (SK 49/05) stwierdził między innymi, iż art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 1990 r. o zmianie ustawy - Kodeks cywilny (Dz. U. z 1990 r., nr 55, poz. 321) w zakresie, w jakim ogranicza dostęp do waloryzacji sądowej, zagwarantowanej w art. 358¹ § 3 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. - Kodeks cywilny (Dz. U. z 1964 r., nr 16, poz. 93, z późn. zm.), w odniesieniu do zobowiązań pieniężnych powstałych przed dniem 30 października 1950 r., wynikających z obligacji emitowanych przez Skarb Państwa jest niezgodny z art. 64 ust. 1 i 2 w związku z art. 32 ust. 1 Konstytucji i traci on moc obowiązującą z upływem 12 miesięcy od dnia ogłoszenia wyroku w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej, jednocześnie jednak Trybunał orzekł, że przepisy dotyczące terminów przedawnienia są zgodne z Konstytucją. To oznacza, że możliwa jest waloryzacja zobowiązań powstałych przed dniem 30 października 1950 r., ale tylko w odniesieniu do zobowiązań nieprzedawnionych, z którymi w niniejszej sprawie nie mamy do czynienia. Jednocześnie stwierdzić należy, że do daty zamknięcia rozprawy nie uchwalono jakiegokolwiek ustawy regulującej sytuacją prawną posiadaczy obligacji skarbowych pochodzących z okresu międzywojennego.

Podniesienie zarzutu przedawnienia w niniejszej sprawie nie sposób uznać w świetle art. 5 kc za nadużycie prawa. Zgodnie z uchwałą Sądu Najwyższego z 10 marca 1993 r. w sprawie III CZP 8/93 powoływanie się na przedawnienie może być tylko w wyjątkowych okolicznościach uznane za sprzeczne z zasadami współzycia społecznego (art. 5 k.c.). Powódka nie wykazała, aby takie wyjątkowe okoliczności zachodziły w niniejszej sprawie.

Natomiast odnośnie do roszczenia powódki w przedmiocie zasądzenia na jej rzecz od pozwanego odszkodowania z tytułu poniesionej szkody w związku z zaniechaniem legislacyjnym, polegającym na niewydaniu w określonym przez prawo terminie regulacji umożliwiających zaspokojenie roszczeń właścicieli obligacji wskazać należy, iż było ono bezzasadne.

Zgodnie z art. 417 § 1 kc, za szkodę wyrządzoną przez niezgodne z prawem działanie lub zaniechanie przy wykonywaniu władzy publicznej ponosi odpowiedzialność Skarb Państwa lub jednostka samorządu terytorialnego lub inna osoba prawna wykonująca tę władzę z mocy prawa. Z kolei z art. 417¹ § 4 kc wynika, iż, jeżeli szkoda została wyrządzona przez niewydanie aktu normatywnego, którego obowiązek wydania przewiduje przepis prawa, niezgodność z prawem niewydania tego aktu stwierdza sąd rozpoznający sprawę o naprawienie szkody.

Sąd orzekający w sprawie o odszkodowanie dokonuje oceny, czy istniał obowiązek wydania aktu normatywnego i czy obowiązkowi temu uchybiono w sposób niezgodny z konkretnym przepisem prawa. Przy czym obowiązek ten powinien być wyrażony w sposób dostatecznie sprecyzowany, jednoznaczny i niebudzący wątpliwości. Obowiązku tego nie można wywodzić na podstawie ogólnych norm zawartych w Konstytucji, które przewidują podejmowanie przez organy władzy publicznej działań w określonych dziedzinach. Ponadto odpowiedzialność odszkodowawcza podmiotu,

który dopuścił się zaniechania legislacyjnego powstaje tylko wówczas, gdy prawa jednostek - przyznane przez ustawodawcę w osób oczywisty i bezwarunkowy - nie mogą być zrealizowane na skutek niewydania odpowiedniego aktu normatywnego. Odpowiedzialność ta jest również ograniczona podmiotowo, obejmując tylko te osoby, na zmianę których sytuacji prawnej miał mieć bezpośredni wpływ niewydany akt normatywny. Dopiero w odniesieniu do tych osób znajduje zastosowanie kryterium normalnego związku przyczynowego.

W polskim ustawodawstwie brak jest jakiegokolwiek precyzyjnego, jednoznacznego i niebudzącego wątpliwości przepisu, który nakładałby na pozwanego obowiązek wydania aktu normatywnego regulującego kwestię zaspokojenia roszczeń właścicieli obligacji przedwojennych. W szczególności za źródło takiego obowiązku nie można poczytywać treści uzasadnienia orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego, które, niezależnie od wpływu na interpretację prawa, nie stanowi jednego z jego źródeł.

Wobec tego, że nie została spełniona podstawowa przesłanka przywołanego art. 417¹ § 4 kc - a więc istnienie przepisu, z którego wynikałby obowiązek wydania przez pozwanego określonego aktu normatywnego - Sąd nie analizował pozostałych przesłanek odpowiedzialności odszkodowawczej, to jest zaistnienia szkody i krzywdy, bezprawności zaniechania legislacyjnego oraz związku przyczynowego pomiędzy zaniechaniem legislacyjnym a szkodą i krzywdą.

Zgodnie z uchwałą Sądu Najwyższego z dnia 19 maja 2009 roku, III CZP 139/08 Skarb Państwa odpowiada za szkodę wyrządzoną niewydaniem aktu normatywnego, którego obowiązek wydania powstał po wejściu w życie Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej. W konsekwencji art. 417 kc interpretowany z związku z art. 77 ust 1 Konstytucji może stanowić podstawę odpowiedzialności tylko za stany zaniechania normatywnego powstałe po wejściu w życie Konstytucji. Przemawia za tym, przede wszystkim, analogia do art. 5 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o zmianie ustawy Kodeks cywilny oraz innych ustaw, której zastosowanie jest uzasadnione, albowiem Konstytucja nie zawiera reguł intertemporalnych dotyczących stosowania art. 77 ust 1. Stwierdzić zatem należy, iż nie ma znaczenia kiedy powstała lub ujawniła się szkoda oraz czy ma ona charakter narastający w czasie, jeżeli stan zaniechania normatywnego powstał przed dniem wejścia w życie Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

Z powyższych względów powództwo jako przedawnione podlegało oddaleniu.

O kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 98 kpc. Powódka, jako strona przegrywająca sprawę, obowiązana jest zwrócić pozwanemu koszty procesu w kwocie 60 zł, które sprowadzały się do zwrotu kosztów zastępstwa procesowego pełnomocnika pozwanego – radcy prawnego. Ich wysokość wynika z treści § 6 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. 2002 r, Nr 163, poz. 1349 ze zm.).

(...)